

UCHWAŁA NR 24.II.2018
RADY GMINY WIĄZOWNA

z dnia 18 grudnia 2018 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137), art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.) oraz po przeprowadzeniu konsultacji społecznych uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 w Gminie Wiązowna, w treści załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Do dnia 31 marca 2019 r. Wójt Gminy Wiązowna przedstawi Radzie Gminy Wiązowna roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna za rok 2018.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiązowna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Przewodnicząca Rady

Renata Falińska

Załącznik do uchwały Nr 24.II.2018

Rady Gminy Wiązowna

z dnia 18 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna na rok 2019

I. Wprowadzenie

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna na rok 2019, zwany dalej Programem, określa zadania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w roku 2019. Podstawą niniejszego Programu są zadania własne gminy wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

2. Program zawiera propozycje planu działań zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w tych ustawach oraz z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- Komisji - należy przez to rozumieć Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminie - należy przez to rozumieć Gminę Wiązowna;
- Zespole Interdyscyplinarnym - należy przez to rozumieć Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Wójcie – należy przez to rozumieć Wójta Gminy Wiązowna;
- PARPA – należy to rozumieć Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Podstawa prawna działań profilaktycznych wynikających z realizacji Programu

Gmina Wiązowna prowadzi szereg działań ukierunkowanych na aktywne przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym oraz minimalizowanie tych, które już występują. Realizacja powyższych zadań opiera się na Narodowym Programie Zdrowia oraz na następujących dokumentach prawnych:

- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137);
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030);
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650);
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 450, 650 i 723).

Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, stosownymi uchwałami Rady Gminy Wiązowna.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy. Działania podejmowane przez Gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol są skierowane do wszystkich mieszkańców - również tych niepijących. Będą wśród nich między innymi osoby dorosłe, młodzież, dzieci, kierowcy, kobiety w ciąży, sprzedawcy alkoholu, nauczyciele.

Polityka wobec problemów alkoholowych dotyczy całej populacji, a nie tylko stosunkowo wąskiej, w porównaniu z całą Gminą, grupy osób uzależnionych.

Zgodnie z nowoczesnym podejściem do problematyki alkoholowej nie przypisuje się szkód wyrządzanych przez alkohol wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, ponieważ na szkody związane z alkoholem jest narażony każdy. Do grupy podwyższonego ryzyka będą należały np. osoby uzależnione, dzieci wychowujące się w rodzinach osób uzależnionych, osoby doświadczające przemocy, kobiety w ciąży sięgające po alkohol czy osoby pijące w sposób ryzykowny.

Celem zaproponowanej w Programie lokalnej polityki alkoholowej są działania na rzecz ograniczenia i zapobiegania szkodom spowodowanym przez alkohol.

III. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami na terenie Gminy

1. Diagnoza sytuacji problemów alkoholowych występujących w Gminie powstała w oparciu o materiały własne urzędu, dane statystyczne pozyskane od realizatorów Programu, instytucji działających w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Wykorzystano również dane z diagnozy zagrożeń społecznych, w tym związanych z używaniem alkoholu i środków psychoaktywnych na terenie Gminy.

W kwietniu 2018 roku wśród uczniów szkół i dorosłych respondentów przeprowadzono badanie ankietowe, którego wynik znajduje się w tabeli nr 1. Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej dotyczących mieszkańców Gminy.

W badaniu poruszono następujące problemy badawcze:

- problem alkoholowy;
- problem nikotynowy;
- problem narkotykowy;
- problem przemocy;
- problem uzależnienia od komputera i internetu;
- problem uzależnienia od hazardu;
- problem bezdomności;
- problem w odnalezieniu się na rynku pracy oraz w społeczeństwie;
- problem ubóstwa.

Z badania wynika, że jednym z najpoważniejszych problemów społecznych na terenie Gminy jest alkoholizm, w tym także spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Zdaniem wielu dorosłych mieszkańców alkohol jest łatwo dostępny dla osób nieletnich, a także osób nietrzeźwych.

Osoby nieletnie zdobywają alkohol prosząc obcych ludzi o zakup lub dzięki starszym kolegom. Dzieci i młodzież szkolna, a także osoby dorosłe mają błędne wyobrażenia na temat alkoholu.

Kolejnym ważnym problemem społecznym jest uzależnienie nikotynowe wśród dzieci i młodzieży, a papierosy są dla nich łatwo dostępne. Zażywanie środków psychoaktywnych nie jest powszechnym problemem na terenie Gminy, ale być może społeczna wiedza na temat skali zjawiska nie jest wystarczająca. Uczniowie czerpią informacje na temat substancji psychoaktywnych głównie z telewizji i internetu, a w dalszej kolejności - ze szkoły.

Bardzo wielu mieszkańców było świadkami przemocy, a niepokojąco duża część doświadcza jej również osobiście. Przemoc bywa stosowana w miejscach publicznych, takich jak szkoła czy praca. Poważnym problemem jest przemoc w rodzinie.

Tabela nr 1

Podsumowanie wniosków z badań w przeprowadzonej diagnozie	
MIESZKAŃCY (badanie przeprowadzone zostało na 100 dorosłych mieszkańcach z terenu Gminy)	- dorośli mieszkańcy najczęściej spożywają piwo i wino; - 14% wykonuje swoje obowiązki w pracy będąc pod wpływem alkoholu; - w opinii 37% mieszkańców, w Gminie utrzymuje się stałe spożycie napojów wysokoprocentowych; - 2% mieszkańców ma za sobą inicjację narkotykową; najczęściej sięgają po marihuanę i amfetaminę;

	<ul style="list-style-type: none"> - regularnie 1% bierze środki psychoaktywne; - 27% badanych doświadczyło przemocy, gdzie przeważała przemoc fizyczna i/lub psychiczna ze strony partnera/partnerki; - 17% mieszkańców stosowało przemoc, w głównej mierze wobec partnera/partnerki.
UCZNIOWIE (badanie przeprowadzone zostało na 411 uczniach z terenu Gminy)	<ul style="list-style-type: none"> - 37% przeszło inicjację alkoholową; - uczniowie po raz pierwszy sięgają po napoje wysokoprocentowe najczęściej między 11 a 13 rokiem życia; - 23% badanych pali papierosy, a 3% z nich sięga po nie regularnie; - 6% respondentów bierze narkotyki, które najczęściej pozyskują od kolegów lub koleżanek; - dzieci i młodzież wskazywały, że problem przemocy w szkołach na terenie gminy jest powszechny; - 13% uczniów nie wie, czym jest cyberprzemoc; brak tej wiedzy może narażać dzieci i młodzież na doświadczenie przemocy w sieci.
SPRZEDAWCY (badanie przeprowadzono na 48 sprzedawcach z terenu Gminy)	<ul style="list-style-type: none"> - ekspedientom zdarza się sprzedawać alkohol osobom nietrzeźwym i niepełnoletnim; - większość sprzedawców nie ma wiedzy, w jakich sytuacjach (komu) zabrania się sprzedaży alkoholu mimo deklaracji znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Tabela nr 2

Metody i zadania profilaktyczne	
MIESZKAŃCY	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie przez GKRPA kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków nadużywania alkoholu dla zdrowia i relacji społecznych (przy wykorzystaniu ulotek, plakatów, artykułów w lokalnej prasie i na stronie internetowej Gminy); - przeprowadzenie szkolenia dla pracodawców pt. <i>Pracownik „pod wpływem” ...wymiary sprawiedliwości-czyli o konsekwencjach stosowania alkoholu w miejscu pracy lub wypełniania obowiązków w stanie po spożyciu</i>; - zwiększenie kontroli policji pod kątem trzeźwości kierowców; - przeprowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnej na temat skutków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży i czym jest Płodowy Zespół Alkoholowy. W działania należy włączyć personel medyczny podstawowej opieki zdrowotnej.
UCZNIOWIE	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie programu rekomendowanego przez PARPA pt. <i>Fantastyczne możliwości</i>, wśród uczniów szkół podstawowych w celu opóźnienia inicjacji alkoholowej (profilaktyka uniwersalna) https://programyrekomendowane.pl/strony/artykuly/fantastyczne-mozliwosci,16 ; - przeprowadzenie programu rekomendowanego przez PARPA pt. <i>Szkolna Interwencja Profilaktyczna</i>, skierowanego do uczniów ze wszystkich poziomów kształcenia, którzy sięgają po substancje psychoaktywne (profilaktyka selektywna) https://programyrekomendowane.pl/strony/artykuly/szkolna-interwencja-profilaktyczna,23 ; - przeprowadzenie zajęć z rozwoju psychospołecznego dzieci nielubianych przez rówieśników z powodu zachowań antyspołecznych. Program skierowany do uczniów 10-11 letnich (IV-V klasa) (profilaktyka selektywna) https://programyrekomendowane.pl/strony/artykuly/dzieci-nielubiane,14.
SPRZEDAWCY	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu przez policję i członków GKRPA; - przeprowadzenie badań „Tajemniczy klient”; - przeprowadzenie szkolenia terenowego wśród sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych, społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

2. Lokalna dostępność alkoholu.

Na terenie Gminy w 2017 roku funkcjonowały 33 sklepy spożywczo-przemysłowe, w tym 4 na stacjach paliw oraz 19 punktów gastronomicznych. W roku 2015 po raz pierwszy od wielu lat odnotowano spadek wartości sprzedawanego alkoholu na terenie Gminy. W 2016 roku zanotowano niewielki wzrost wartości sprzedawanego alkoholu w stosunku do 2015 roku. W 2017 roku odnotowano 9,2% spadek wartości sprzedanego alkoholu w stosunku do 2016 r.

Poniższe tabele przedstawiają wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy.

Tabela nr 3

rok	Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach w rozbiu na rodzaje alkoholi			
	piwo	wino	wódka	razem
2013	4.845.130,34	588.968,04	3.814.408,35	9.248.506,73
2014	3.664.720,98	524.872,21	6.176.501,90	10.366.095,09
2015	4.608.112,51	576.389,34	3.539.143,94	8.723.645,79
2016	4.710.379,20	677.326,64	3.677.574,99	9.065.280,83
2017	4.228.812,90	684.707,87	3.359.259,83	8.272.780,60

Tabela nr 4

rok	Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w gastronomii w rozbiu na rodzaje alkoholi			
	piwo	wino	wódka	razem
2013	379.695,66	226.346,12	295.355,87	901.397,65
2014	436.475,03	201.063,38	270.358,86	907.897,27
2015	386.251,73	192.065,78	295.004,81	873.322,32
2016	441.940,28	83.409,91	280.598,55	805.948,74
2017	534.662,92	89.752,78	187.604,73	812.020,43

Tabela nr 5

rok	Kwota sprzedaży we wszystkich punktach (sklepy + gastronomia)
2013	10.149.904,38
2014	11.273.992,36
2015	9.596.968,11
2016	9.871.229,57
2017	9.084.801,03

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne ustawodawca przez stosowne regulacje prawne stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Polityka alkoholowa wpływa na problemy związane z alkoholem za pomocą regulacji o charakterze reglamentacyjnym. Spożywanie alkoholu jest sprawą indywidualną każdego dorosłego konsumenta, ale kiedy jego picie powoduje negatywne konsekwencje dla otoczenia - wkracza prawo.

IV. Cel Programu

Celem głównym Programu jest kontynuacja procesu zmniejszenia skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz szeroko pojęta profilaktyka wśród mieszkańców Gminy poprzez dalsze ograniczanie dostępności napojów alkoholowych, motywowanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych, wspieranie osób uzależnionych po odbytej terapii środowisk abstynenckich, wspieranie osób współuzależnionych i opieka nad dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym jak również prowadzenie kompleksowej i wszechstronnej działalności profilaktycznej.

V. Kierunki działań

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz osób współuzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym wspomaganie zajęć sportowo - rekreacyjnych oraz realizacja programów opiekuńczo - wychowawczych w placówkach oświatowych, świetlicach środowiskowych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, wolontariatu i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Działania do realizacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, pijącym w sposób szkodliwy czy ryzykowny oraz osobom dotkniętym przemocą w rodzinie odpowiedniej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, która pozwoli im na utrzymanie abstynencji, poprawę zdrowia psychicznego i fizycznego, nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) współpracę i realizację w poradniach leczenia uzależnień podstawowych i ponadpodstawowych programów terapeutycznych (np. pogłębiony program terapii uzależnienia);
- 2) realizację w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązownie programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy lub osób stosujących przemoc;
- 3) dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia;
- 4) dofinansowanie doskonalenia zawodowego oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników poradni leczenia uzależnień funkcjonujących na terenie Otwocka;
- 5) finansowanie supervizji klinicznej pracowników poradni leczenia uzależnienia;
- 6) prowadzenie punktów informacyjno - konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 7) doposażenie punktu informacyjno - konsultacyjnego w fachowe publikacje dla terapeutów, materiały edukacyjne dla pacjentów.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Celem zadania jest zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom, w których występują problemy związane z alkoholem, narkomanią czy przemocą, w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) utrzymywanie i tworzenie oraz dofinansowywanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin, którymi są:
 - a) punkty informacyjno - konsultacyjne z poradnictwem prawnym oraz w zakresie alkoholizmu, narkomanii, przemocy domowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
 - b) świetlice opiekuńczo - wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci z elementami socjoterapii (diagnoza indywidualna, zajęcia socjoterapeutyczne, praca ze stałymi grupami, realizacja indywidualnych zajęć rozwojowo - terapeutycznych, rozpoznanie sytuacji dziecka, organizacja czasu wolnego, współpraca z rodziną, dożywianie).
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:
 - a) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego;
 - b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
 - c) kierowanie osób zgłaszanych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby);
 - d) kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;

- e) udział w postępowaniu sądowym dotyczącym osób uzależnionych;
- f) edukację publiczną (np. kampanie społeczne), szkolenia, konferencje itp., także dla rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych (np. szkoła dla rodziców).
- g) organizacja i dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników instytucji i służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, alkoholizmowi i narkomani.
- h) wzmacnianie realizacji procedury Niebieskiej Karty i zobowiązania do leczenia odwykowego;
- i) praca członków Komisji w Grupach Roboczych przy Zespole Interdyscyplinarnym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz realizacja programów opiekuńczo - wychowawczych w placówkach oświatowych.

Celem zadania jest edukowanie, uświadamianie, kształtowanie prawidłowych postaw i zdolności do dokonywania wyborów wśród całej społeczności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz asertywności zachowawczej. W ramach zadań realizowane będą kampanie edukacyjno-informacyjne mające na celu promocję zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie w szkołach i innych placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych (rekomendowanych przez PARPA) dla dzieci i młodzieży oraz innych form oddziaływań uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz z zakresu edukacji dotyczącej zjawiska przemocy;
- 2) organizację i finansowanie specjalistycznych szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, w szczególności tych uprawniających do prowadzenia zajęć profilaktycznych, np. *Fantastyczne możliwości*, *Szkolna interwencja profilaktyczna*;
- 3) dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć rozwijających zainteresowania (np. muzycznych, sportowych, teatralnych) z obowiązkowym programem profilaktycznym świadomie ukierunkowanym na profilaktykę oraz włączenie do pozytywnej grupy rówieśniczej dzieci i młodzieży z grup ryzyka;
- 4) realizację środowiskowych programów profilaktycznych, np. projekt *Bezpieczne Ferie w Gminie Wiązowna*;
- 5) organizowanie dla dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych (np. świetlice socjoterapeutyczne) wypoczynku letniego w formie kolonii profilaktycznych, stanowiących element całorocznej pracy z dziećmi lub młodzieżą;
- 6) prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej wśród dorosłych, organizowanie lokalnych kampanii, pikników, udział w aktualnych ogólnopolskich kampaniach np. *Zachowaj Trzeźwy Umysł*, *Postaw na rodzinę*, *Stop pijanym kierowcom*, konkursów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz stosowaniu przemocy;
- 7) prowadzenie działań informacyjnych o miejscach udzielania pomocy na terenie Gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień – zakłady opieki zdrowotnej, ośrodek pomocy społecznej, policja, parafie, szkoły, organizacje pozarządowe, punkty konsultacyjne, świetlice i kluby środowiskowe i socjoterapeutyczne;
- 8) prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów, zasobów i efektów podejmowanych działań;
- 9) finansowanie zakupów, materiałów edukacyjnych i sprzętu, produktów niezbędnych do realizacji programów profilaktycznych i terapeutycznych, również imprez profilaktycznych dla mieszkańców;
- 10) podejmowanie działań edukacyjnych i kontrolnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia z uwzględnieniem nie tylko aspektów prawnych, lecz również obszaru osobistych motywacji (np. postawy rodzicielskie, mity na temat alkoholu) oraz nabycie umiejętności praktycznych np. asertywne odmawianie sprzedaży;
- 11) prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców przez udział w kampaniach promujących trzeźwość oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych;

12) współpracę z mediami w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, wolontariatu i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych w rodzinie.

Celem zadania jest rozwijanie i doskonalenie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń oraz integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy;
- 2) powierzanie lub zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań Gminy określonych w Programie;
- 3) wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy oraz udzielanie im rekomendacji;
- 4) przekazywanie materiałów edukacyjno - informacyjnych, publikacji, książek jako pakietów edukacyjno - informacyjnych szkołom, organizacjom pozarządowym i instytucjom zajmującym się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 5) współpraca merytoryczna w zakresie współrealizacji działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocą domową, określonych w Programie;
- 6) promowanie działań profilaktycznych realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i inne osoby w mediach i na stronie internetowej Gminy.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Celem zadania jest wspieranie aktywizacji zawodowej osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) współfinansowanie kosztów funkcjonowania Centrum Integracji Społecznej (CIS); proporcjonalnie do udziału w oferowanych zajęciach osób bezrobotnych - uzależnionych od alkoholu;
- 2) kierowanie osób uzależnionych do CIS-u;
- 3) współpracę w zakresie pomocy psychologicznej i terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu a zatrudnionym w CIS.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Celem zadania jest eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) organizację tematycznych szkoleń wśród sprzedawców;
- 2) zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu;
- 3) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

VII. Realizator, partnerzy Programu oraz prowadzone strategie profilaktyczne

Realizatorem Programu jest Gmina. Partnerami w realizacji Programu są:

- Komisja;
- Urząd Gminy Wiązowna,;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownie;
- Zespół Interdyscyplinarny;

- Gminny Ośrodek Kultury w Wiązownie;
- Policja;
- Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu Gminy;
- Szpital MSWiA w Otwocku;
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Otwocku;
- Oddział Odwykowy Szpitala Psychiatrycznego w Pruszkowie;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gliniance;
- Zespołowa Praktyka Lekarzy Rodzinnych w Wiązownie;
- Organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Krajowe Biuro ds. Narkomanii;
- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej;
- Stowarzyszenie „Niebieska Linia“.

Prowadzone strategie profilaktyczne:

- 1) strategia informacyjna, której celem jest dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru;
- 2) strategia edukacyjna, której celem jest rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych;
- 3) strategia alternatyw, której celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb (sukcesu, przynależności) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej przez stworzenie możliwości zaangażowania się w pozytywną działalność;
- 4) strategia interwencyjna, której celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych, udzielanie pomocy specjalistycznej;
- 5) strategia zmniejszania szkód, której celem jest zmniejszenie szkód indywidualnych i społecznych;
- 6) strategia rozwoju zasobów środowiskowych.

VIII. Przewidywane efekty

Przewidywane efekty realizacji zadań przyjętych w Programie to:

- 1) zmniejszanie liczby osób uzależnionych od alkoholu na terenie Gminy;
- 2) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, cyberprzemocy, fonoholizmu;
- 3) poszerzenie wiedzy mieszkańców Gminy na temat sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi;
- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w nowych formach konstruktywnego spędzania czasu wolnego;
- 6) zwiększenie autorytetu wychowawczego rodziców i nauczycieli.

IX. Działalność Komisji

1. Komisja jest powoływana przez Wójta. Jest organem podejmującym przede wszystkim czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, dlatego też do zadań realizowanych przez jej członków należy m.in.:

- 1) przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego;
- 2) przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi, mających na celu dobrowolne poddanie się terapii;

- 3) prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazanie jej do właściwego sądu;
- 4) wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy, lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) współudział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wizytacje kontrolno - edukacyjne w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
- 6) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 7) wspieranie działań na rzecz umocnienia rodzin dotkniętych problemem alkoholowym działań profilaktycznych.

2. W skład Komisji wchodzi przede wszystkim przedstawiciele służb i instytucji, którzy w swojej pracy spotykają się z problemami związanymi z alkoholem.

X. Zasady wynagradzania członków Komisji

1. Za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje następujące wynagrodzenie:

- 1) dla przewodniczącego Komisji 500,00 zł brutto;
- 2) dla zastępcy przewodniczącego Komisji 300,00 zł brutto;
- 3) dla członka Komisji 260,00 zł brutto;
- 4) dla sekretarza Komisji 400,00 zł brutto.

2. Wynagrodzenie, określone w pkt. 1 wypłacane będzie każdorazowo na podstawie sporządzonej listy dotyczącej wypłaty za udział w posiedzeniu Komisji.

3. Komisja przeprowadza kontrolę przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych. Za jednorazowy udział członka Komisji w kontroli co najmniej 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonej w jednym dniu przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 160,00 zł brutto.

4. Wydatki za poniesione koszty podróży służbowych - delegacje członków Komisji, wypłacane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w Programie.

XI. Zasady finansowania Programu

1. Źródłem finansowania zadań Programu są, zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe z budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz mogą być to również inne środki z budżetu Gminy.

2. Środki, o których mowa w pkt. 1., gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 85 - Ochrona zdrowia w rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi i rozdziale 85153 - Przeciwdziałanie narkomanii.

3. Komisja przedstawia Wójtowi propozycje zadań wynikających z Programu, mających być dofinansowanymi z budżetu Gminy.

4. Środki na realizację Programu niewykorzystane w danym roku kalendarzowym, przechodzą do wykorzystania na realizację Programu w roku następnym.

XII. Ewaluacja Programu

Oceny stopnia realizacji Programu Komisja dokonuje poprzez wskaźniki monitoringu:

- 1) liczbę wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcia terapią skierowanych do Komisji;
- 2) liczbę wniosków skierowanych przez Komisję do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
- 3) liczbę osób przyjętych przez Punkt Informacyjny – Konsultacyjny;
- 4) liczbę dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi w szkołach;

5) liczbę kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi.

6) Wyciągnięcie wniosków do przygotowania Programu na 2020 rok.

Podstawowym źródłem informacji do opracowania ewaluacyjnego podsumowania Programu będą pisemne informacje przedstawione przez realizatorów poszczególnych zadań uwzględniające zgodność zrealizowanych zadań z przyjętymi założeniami oraz zgodność wydatkowania środków finansowych na realizację poszczególnych zadań Programu.

XIII. Kontrola realizacji Programu

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.

2. Komisja ustala szczegółowy zakres działań wynikających z Programu, wnioskując jednocześnie o przeznaczenie na ten cel środków w budżecie Gminy.

3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt, podejmując niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

W myśl ww. ustawy realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalany corocznie przez radę gminy. Program ten uwzględnia również zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i terapii narkomanii, zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna na rok 2019 został opracowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami wskazanymi w ustawie oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Wiązowna. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich. Określa lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy.

Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Wiązowna ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo.

Środki na realizację tych zadań są pozyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy opracowany na dany rok. Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być wykorzystywane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Program został poddany konsultacjom w terminie od 23 listopada do 7 grudnia 2018 r. celem uzyskania opinii mieszkańców gminy Wiązowna na jego temat. W trakcie przeprowadzonego postępowania nie wpłynęła żadna uwaga, opinia ani wniosek.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiązowna na rok 2019 jest zasadne.

Przewodnicząca Rady

Renata Falińska